

Sygn. akt III Ca 699/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie
następującym:

Przewodniczący - Sędzia: SO Mieczysław H. Kamiński

Sędzia SO Ewa Adamczyk

Sędzia SR del. Barbara Zelek (sprawozdawca)

Protokolant: sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2013r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa B. A. 2 –ga imion D.

przeciwko A. R. 2 – ga imion D.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Targu

z dnia 10 lipca 2013r., sygn. akt III RC 265/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn.akt .III Ca 699/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Nowym Targu wyrokiem z dnia 10 lipca 2013 r, sygn.IIIRC 265/12 zasądził od pozwanego A. D. tytułem alimentów na rzecz B. D. – w miejsce alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 8 października 2002 r, sygn. IC 782/01 – kwoty po 800.-zł miesięcznie za okres od 11.07.2012 r do 30.11.2012 r ,płatne do rąk matki E. D. ,a począwszy od 1.12.2012 r kwoty po 1.000.-zł miesięcznie , płatne do rąk powódki B. D. do 10 każdego miesiąca . Zasadzono także odsetki na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkowiek z kwot (p-kt I i II). W pozostałym zakresie powództwo oddalono (p-kt IV) .Zasadzono także od A. D. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 420.-zł tytułem opłaty , od której powódka była zwolniona, a koszty procesu pomiędzy stronami zostały wzajemnie zniesione .Wyrokowi w p-kt I i II Sąd Rejonowy nadał rygor natychmiastowej wykonalności .

Powyższy wyrok Sądu Rejonowego zapadł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne :

Powódka B. D. urodziła się 30.11.1994 r , jest córką pozwanego pochodzącą z małżeństwa A. D. i E. D. .Wyrokiem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 8 10.2002 r , sygn. IC 782/02 orzeczony został rozwód małżeństwa rodziców powódki , wykonywanie władzy rodzicielskiej nad powódką i jej starszą siostrą powierzone zostało obojgu rodzicom , a miejsce pobytu dzieci ustalone przy matce. Sąd Okręgowy zasądził nadto od pozwanego alimenty na rzecz powódki w kwotach po 300.-zł , a na rzecz starszej siostry powódki w kwotach po 450.-zł złotych miesięcznie . W tamtym okresie powódka B. D. liczyła 8 lat , uczyła się w I klasie szkoły podstawowej, siostra powódki liczyła 17 lat .Matka powódki nie pracowała , utrzymywała się z czynszu za wynajem lokalu w kwocie 800.-zł .Pozwany prowadził działalność gospodarczą (zakład elektryczny) , która jak twierdził przynosiła mu straty i utrzymywał się z czynszu za wynajem drugiego lokalu Obecnie powódka B. D. skończyła 18 lat , w toku postępowania przed Sądem I instancji uczyła się w III klasie (maturalnej) LO i zamierzała kontynuować naukę na studiach wyższych , na kierunku - architektura . W toku postępowania międzyinstancyjnego powódka przedłożyła decyzję Komisji Rekrutacyjnej Wydziału Mechanicznego Politechniki (...) o przyjęciu na I rok studiów I stopnia , stacjonarnych – na kierunku inżynieria wzornictwa przemysłowego . Pozwany jako właściciel zakładu elektrycznego wykazał dochód za rok podatkowy 2011 r- w kwocie 1.786,88.-zł a za 2012 r – wynoszący 7.605,31.-zł. Zatrudnił jednego pracownika i szkolił uczniów .Wynagrodzenie pracownika w firmie pozwanego wynosiło 1.200.-zł miesięcznie netto. W czasie trwania niniejszego postępowania komornik dokonał zajęcia samochodu pozwanego, w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym , zmierzającym do wyegzekwowania kwoty 33.000.-zł z tytułu zaległości alimentacyjnych . Deklarował zmianę branży i wyjazd za granicę.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd I instancji stwierdził, że koszty utrzymania powódki znacznie wzrosły .Wzrost ten jest uzasadniony jej usprawiedliwionymi potrzebami ,a ich zakres ustalił Sąd Rejonowy na kwoty 1.500 – 1.700.-zł miesięcznie .Sąd Rejonowy zaliczył do tych kosztów wydatki związane z wyżywieniem powódki, kosztami korepetycji z rysunku i języka angielskiego , wydatkami szkolnymi, kosztami środków czystości i zakupem odzieży . Zwrócił także uwagę Sąd Rejonowy ,że od czasu ustalenia alimentów w poprzedniej wysokości upłynął okres 10 lat , powódka z dziecka stała się dorosłą osobą i koszty jej utrzymania w sposób naturalny uległy znacznemu wzrostowi . Po stronie pozwanego sytuacja uległa zmianie , bowiem w dacie wyrokowania pozwany miał na utrzymaniu wyłącznie powódkę, ustał bowiem jego obowiązek alimentacyjny względem starszej córki .

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pozwany , zarzucając :

- naruszenie przepisów prawa materialnego : 1.) art. 135 § 1 k.r.o przez błędne zastosowanie tego przepisu i niedostateczne uwzględnienie zarobkowych i majątkowych możliwości pozwanego ,2.) art.138 k.r.o przez błędne przyjęcie , iż od daty wyroku Sądu Okręgowego nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie alimentów do kwot po 1.000.-zł miesięcznie

- naruszenie przepisów prawa procesowego : 1.) art.233 k.p.c przez przekroczenie przez Sąd Rejonowy granic swobodnej oceny dowodów , polegające na bezkrytycznym przyjęciu , iż pozwany jest w stanie sprostać finansowo podwyższonemu obowiązkowi alimentacyjnemu, pomimo, że z materiału dowodowego wynika, że w 2012 r osiągnął dochód w kwocie 7.607,31.-zł , z którego to pozwany opłaca pracownika oraz ,że toczy się przeciwko pozwanemu postępowanie egzekucyjne , 2.) art. 328 § 2 k.p.c poprzez nie wskazanie na jakich dowodach oparł się Sąd Rejonowy podwyższając alimenty do kwot po 1.000.-zł miesięcznie .

Podnosząc te zarzuty pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości – jako bezzasadnego lub o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego .

Sąd Okręgowy zważył , co następuje :

Apelacja jest niezasadna ,a podniesione w niej zarzuty nie zasługują na uwzględnienie .Nie zachodzą również uchybienia , które Sąd Okręgowy bierze pod rozwagę z urzędu ,a skutkiem których byłaby nieważność postępowania

Sąd Rejonowy wyjaśnił wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia, rozważył oraz właściwie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy i na jego podstawie dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych. Sąd Okręgowy akceptuje te ustalenia, stwierdzając równocześnie, że zaskarżone orzeczenie jest do nich adekwatne i odpowiada przepisom prawa.

W sprawie o podwyższenie alimentów Sąd jest zobowiązany do ustalenia czy zachodzą określone w art. 138 k.r.o przesłanki do zmiany prawomocnego orzeczenia dotyczącego alimentów. W myśl tego przepisu można zmienić orzeczenie lub umowę dotyczącą obowiązku alimentacyjnego w razie zmiany stosunków. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zmniejszenie się lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania – przez stosowne zwiększenie lub zmniejszenie wysokości świadczeń alimentacyjnych.

Należy podzielić stanowisko Sądu Rejonowego, iż nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie alimentów do kwot po 1.000.-zł, adekwatnych do usprawiedliwionych potrzeb powódki i zarobkowych i majątkowych możliwości pozwanego.

Nieuzasadnione są twierdzenia apelującego, iż w sytuacji gdy jego dochód z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wyniósł w 2011 roku 1.475,94.-zł a w 2012 roku 7.607,31.-zł – to sprzeczne z treścią art. 135 § 1 k.r.o było zasądzenie alimentów w kwotach po 1.000.-zł miesięcznie. Materiał dowodowy zebrany w sprawie daje pełną podstawę do przyjęcia, iż sytuacja finansowa i możliwości zarobkowe pozwanego muszą być znacznie wyższe niż to usiłował w toku procesu przedstawić pozwany. Należy podzielić stanowisko Sądu Rejonowego, że brak jest podstaw do przyjęcia, iż dochody pozwanego w 2011 r wyniosły 1.475,94.-zł a w 2012 r wyniosły 7.601,13.-zł, czyli po 633.-zł miesięcznie, w sytuacji gdy wg twierdzeń pozwanego i twierdzeń podniesionych w apelacji pozwany z osiągniętego dochodu w w/w kwocie opłacał wynagrodzenie pracownika po 1.200.-zł miesięcznie. Już tylko z tytułu wypłaty wynagrodzenia dla pracownika w w/w kwocie pozwany musiał w 2012 r dysponować kwotą dwa razy wyższą od osiągniętego wg jego deklaracji dochodu, wynoszącą 14.400.-zł. Wg twierdzeń pozwanego koszty utrzymania domu i spłaty rat kredytu wynoszą po 1.335.-zł miesięcznie, a bezspornie pozwany ponosi dodatkowo także koszty własnego utrzymania (żywność, środki czystości, zakup odzieży). Już tylko powyższe uzasadnia prawidłową ocenę Sądu Rejonowego, iż dochody pozwanego są znacznie wyższe niż to usiłował przedstawić pozwany, skoro wydatki pozwanego są wielokrotnie przekraczają jego dochody. Na aprobatę zasługuje także ocena Sądu Rejonowego związana z przyjęciem, iż możliwości zarobkowe pozwanego związane z prowadzoną działalnością gospodarczą są duże. Zasady logiki i doświadczenia życiowego wskazują, że skoro pozwany zatrudnia pracownika, płaci mu wynagrodzenie po 1200.-zł miesięcznie, to po pierwsze firma pozwanego musi posiadać zlecenia na wykonywanie prac elektrycznych dla co najmniej 2-ch osób, a dodatkowo, że dochody pozwanego muszą być kilkakrotnie wyższe niż wynagrodzenie zatrudnianego pracownika. Już w sprawie rozwodowej pozwany sygnalizował trudności finansowe związane osiąganiem dochodów z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, a w 2002 r w sprawie rozwodowej zasądzone zostały od pozwanego alimenty na 2 dzieci w łącznej kwocie 750.-zł miesięcznie. Pomimo zgłaszanych w sprawie rozwodowej trudności w prowadzeniu działalności gospodarczej pozwany nie zlikwidował firmy tylko ją rozwinął, zatrudniła pracownika.

Niezasadny okazał się zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 138 k.r.o – przez bezpodstawne wobec pozwanego przyjęcie, iż od daty wyrokowania w sprawie IC 782/02 nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie alimentów do kwot po 1.000.-zł miesięcznie. W dacie wyrokowania w przedmiotowej sprawie pozwanego nie obciążał już obowiązek alimentacji starszej córki, a w związku z upływem 10 lat od daty ustalenia alimentów na rzecz powódki w sposób oczywisty wzrosły jej potrzeby i koszty utrzymania. Z ustaleń Sądu wynika, że usprawiedliwione koszty utrzymania powódki w dacie wyrokowania w sprawie zostały ustalone na kwoty po 1.500 – 1.700 zł miesięcznie. Sąd Rejonowy na uzasadnienie tych kosztów wskazuje jedynie wydatki związane z żywnością, środkami czystości, wydatkami szkolnymi i korepetycjami oraz kosztami zakupu odzieży, przyjmując te ostatnie wydatki na kwoty od 300-500 zł miesięcznie. Z pewnością ustalenie wydatków na zakup odzieży jest zawyżone, ale nie ma to

wpływu na trafność rozstrzygnięcia Sądu I instancji .Uwzględnić należy bowiem ,że do kosztów utrzymania powódki nie zostały zaliczone wydatki związane z utrzymaniem domu (już tylko 1/3 tych kosztów wynosi 300.-zł miesięcznie) , zakupem leków, artykułów sanitarnych, koszty utrzymania telefonu .Powódka w dacie wyrokowania była uczennicą klasy maturalnej, z pewnością poniosła wydatki związane z zakupem odzieży na studniówkę .Jak wynika z decyzji przedłożonej jako załącznik do odpowiedzi na apelację powódka została przyjęta na I rok studiów stacjonarnych w K., a zatem koszty jej utrzymania nie ulegną obniżeniu skoro , będzie kontynuować naukę poza miejscem zamieszkania i wydatki związane z korzystaniem z korepetycji zastąpione zostaną wydatkami związanymi z wynajęciem mieszkania w K. , dojazdami . Od daty wyrokowania w sprawie rozwodowej upłynął okres 10 lat, pozwany aktualnie jest zobowiązany do ponoszenia kosztów utrzymania jednego dziecka, niezdolnego do samodzielnego utrzymania się i faktycznie, wobec ustania obowiązku alimentacyjnego względem starszej córki obciążenie pozwanego z tytułu alimentów zwiększyło się tylko o 250.-zł w stosunku do 2002 r . Wbrew twierdzeniom apelującego dla ustalenia wysokości należnych alimentów nie ma w przedmiotowej sprawie znaczenia , iż przeciwko pozwanemu toczy się postępowanie egzekucyjne . Skoro pozwany nie wywiązywał się z ciężącego na nim z tytułu wyroku sądowego obowiązku alimentacyjnego , to brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia aby w ramach niniejszego postępowania pozwany był premiowany ustaleniem alimentów na niższym poziomie niż to wynika z przesłanek z art. 135 § 1 kro . Brak jest także podstaw do podzielenia zarzutu pozwanego, że koszty utrzymania powódki wynosić powinny 1.000.-zł miesięcznie , pozwany powinien w tych kosztach partycypować dotychczasową kwotą po 300.-zł miesięcznie , a matka powódki ponosić te koszty w pozostałym zakresie. Sąd Rejonowy przyjmuje, że także matka zobowiązana jest w kosztach utrzymania powódki uczestniczyć, jednakże w nieco niższym zakresie niż pozwany, co wydaje się być uzasadnione okolicznościami przedmiotowej sprawy (powódka mieszka razem z matką , matka prowadzi gospodarstwo domowe , pierze ,gotuje , sprząta)

Nieuzasadniony jest także zarzut apelacji dotyczący nie udokumentowania kosztów utrzymania powódki . Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd ustalił koszty utrzymania powódki na podstawie zeznań powódki, jej matki i przedłożonych dokumentów potwierdzających wysokość kosztów utrzymania domu . Pozwany był reprezentowany w sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika ,który nie zakwestionował przedłożonych rachunków

Apelacja pozwanego w przeważającej części stanowi jedynie polemikę z oceną dowodów przeprowadzoną w tej sprawie przez Sąd I instancji . Polemika taka co do zasady jest niedopuszczalna ponieważ zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c prawo do oceny dowodów przysługuje wyłącznie sądowi . Zwalczenie swobodnej oceny dowodów nie może polegać wyłącznie na przedstawieniu własnej, korzystnej dla apelującego wersji zdarzeń i ustaleń stanu faktycznego, opartej na własnej ocenie . Skuteczne postawienie zarzutu przekroczenia granicy swobodnej oceny dowodów wymaga wykazania ,że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego . Apelacja w niniejszej sprawie wymogu tego nie spełnia .

Biorąc powyższe pod uwagę ,uznać należy, iż ustalenia Sadu Rejonowego dotyczące zarówno wysokości usprawiedliwionych kosztów utrzymania powódki jak i możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego nie budzą zastrzeżeń , zaaprobować także należy stanowisko i ocenę Sądu Rejonowego ,że nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o uzasadniająca podwyższenie alimentów do kwot po 1000.-zł miesięcznie .

Biorąc powyższe pod uwagę apelacja została oddalona w oparciu o przepis art. 385 kpc ,a orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego oparte zostało o przepis art. 98 § 1 i 2 kpc w zw. z § 6 p-kt 4 , § 7 ust. 1 p-kt 11 i § 13 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu .